

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά
μαθήματα ΠΠ

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Διάλεξη 11

Ο Δέκατος Αιώνας (β' μισό): Ρωμανός Β' (959-963) – Νικηφόρος
Φωκάς (963-969) - Ιωάννης Τσιμισκής (969-976)

Νικόλαος Γ. Χαραλαμπόπουλος
Τμήμα Φιλολογίας

Σκοποί ενότητας

Βασικός σκοπός της ενδέκατης διάλεξης είναι να έρθουν οι φοιτητές σε επαφή με τα σημαντικότερα ιστορικά γεγονότα του δευτέρου μισού του δέκατου αιώνα επί της Μακεδονικής Δυναστείας (Ρωμανός Β΄, Νικηφόρος Φωκάς, Ιωάννης Τσιμισκής).

Περιεχόμενα ενότητας

Ο Δέκατος Αιώνας (β' μισό):

- Ρωμανός Β' (959-963)
- Νικηφόρος Φωκάς (963-969)
- Ιωάννης Τσιμισκής (969-976)

Περιγραφή μαθήματος

Η ενδέκατη διάλεξη εστιάζει στα γεγονότα που διαδραματίστηκαν την περίοδο βασιλείας της Μακεδονικής Δυναστείας το δεύτερο μισό του δέκατου αιώνα. Αναλυτικότερα εξετάζεται η νίκη του Λέοντος Φωκά επί του Σάιφ αλ Ντάουλα, η ανάκτηση της Κρήτης, η κατάληψη της Μοψουεστίας και της Ταρσού από τον Νικηφόρο Φωκά, η επιτυχής εκστρατεία του Ιωάννη Τζιμισκή εναντίον των Αράβων και η νίκη του εναντίον των Ρώσων.

Δέκατος Αιώνας (β' μισό): Ρωμανός Β' (959-963)

- **959.** *10 Νοεμβρίου:* Πεθαίνει ο Κωνσταντίνος Ζ'. Τον διαδέχεται ο γιος του Ρωμανός Β'.
- **960.** *22 Απριλίου:* Ο διετής Βασίλειος Β' αναγορεύεται συναυτοκράτορας του πατέρα του. Το επόμενο έτος συναυτοκράτορας ανακηρύσσεται και ο άλλος του γιος, ο Κωνσταντίνος Η'.
- Διαίρεση των Σχολών: Δομέστιχος της Ανατολής ο Νικηφόρος Φωκάς, Δομέστιχος της Δύσης ο Λέων Φωκάς.

Δέκατος Αιώνας (β' μισό): Ρωμανός Β' (959-963)

- Ο Λέων Φωκάς νικά στα περάσματα του Ταύρου τον εμίρη του Χαλεπίου Σάιφ αλ Ντάουλα (Το Ξίφος του Κράτους) – Θρίαμβος Λέοντος
- **961.** 7 Μαρτίου: Ο Νικηφόρος Φωκάς απελευθερώνει την Κρήτη από τους Άραβες - Αναβυζαντινισμός της νήσου (Αθανάσιος, Νίκων ο «Μετανοεΐτε» – Θέμα Κρήτης) – Θρίαμβος Νικηφόρου
- Οι Ούγγροι εισβάλλουν στη Βουλγαρία και φτάνουν μέχρι τα βυζαντινά εδάφη. Ηττώνται από τον Μαριανό Αργυρό.
- **962.** 2 Φεβρουαρίου: Ο Γερμανός Όθων Α' στέφεται από τον πάπα Ιωάννη ΙΒ' αυτοκράτορας στη Ρώμη.

Δέκατος Αιώνας (β' μισό): Νικηφόρος Φωκάς (963-969)

- **963.** 16 Μαρτίου: Ο πεντάχρονος Βασίλειος Β' αναγορεύεται αυτοκράτορας με συναυτοκράτορα τον αδελφό του Κωνσταντίνο.
- 16 Αυγούστου: Ο Νικηφόρος Β' Φωκάς ανακηρύσσεται συναυτοκράτορας και σε ένα μήνα (20 Σεπτεμβρίου) παντρεύεται στη Νέα Εκκλησία τη Θεοφανώ.
- **963.** Ιδρύεται από τον Άγιο Αθανάσιο τον Αθωνίτη η Μονή της Μεγίστης Λαύρας στο Άγιο Όρος.

Δέκατος Αιώνας (β' μισό): Νικηφόρος Φωκάς (963-969)

- **965.** Ο Νικηφόρος Φωκάς απελευθερώνει τη Μοψουεστία και την Ταρσό· επιβάλλει τον βυζαντινό έλεγχο σε ολόκληρη την Κιλικία.
- **965.** Βυζαντινός στόλος υπό τον πατρίκιο Νικήτα Χαλκούτζη απελευθερώνει την Κύπρο.
- **968.** Ο βυζαντινός στρατός απελευθερώνει τη Λαοδικεία και την Έμεσα.
- *4 Ιουνίου – 2 Οκτωβρίου:* Ο επίσκοπος Κρεμώνης Λιουτπράνδος πρέσβης του Όθωνος στην Κωνσταντινούπολη.
- **965.** Ο Νικηφόρος Φωκάς απελευθερώνει τη Μοψουεστία και την Ταρσό· επιβάλλει τον βυζαντινό έλεγχο σε ολόκληρη την Κιλικία.

Δέκατος Αιώνας (β' μισό): Ιωάννης Τσιμισκής (969-976)

- **969.** *11 Δεκεμβρίου:* Ο Ιωάννης Α' Τσιμισκής δολοφονεί τον Νικηφόρο Φωκά και τα Χριστούγεννα στέφεται αυτοκράτορας από τον Πατριάρχη Πολύευκτο.
- **970.** *Συνθήκη του Χαλεπίου:* Διαμελισμός του ομωνύμου εμιράτου – Το Βυζάντιο απελευθερώνει τα εδάφη δυτικά του Ορόντη ποταμού (Κομμαγηνή, Γερμανίκεια) - Ο Ρώσος Σβιατοσλάβος ηττάται από τον στρατηγό Βάρδα Σκληρό στην Αρκαδιούπολη.

Δέκατος Αιώνας (β' μισό): Ιωάννης Τσιμισκής (969-976)

- **971.** Εκστρατεία του Τσιμισκή εναντίον των Ρώσων - κυριεύει την Πρεσθλάβα και αιχμαλωτίζει τον Σβιατοσλάβο στο Δορύντολο.
- **972.** 14 Απριλίου: Στον Άγιο Πέτρο της Ρώμης ο γιος του Γερμανού αυτοκράτορα, Όθων Β', παντρεύεται τη Βυζαντινή πριγκίπισσα Θεοφανώ.
- **975.** Δημιουργείται ο θεσμός του κατεπάνω Ιταλίας.
- Ο Τσιμισκής προελαύνει μέχρι τη Βηρυττό.

Τέλος Ενότητας

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πανεπιστήμιο Πατρών, Νικόλαος Γ. Χαραλαμπόπουλος, Τίτλος μαθήματος: «Βυζαντινή Ιστορία. Διάλεξη 11: Ο Δέκατος Αιώνας (β' μισό): Ρωμανός Β' (959-963) – Νικηφόρος Φωκάς (963-969) - Ιωάννης Τσιμισκής (969-976)».

Έκδοση: 1.0. Πάτρα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:

<https://eclass.upatras.gr/courses/LIT1873/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Πατρών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «**Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση**» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

